

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д.н. Ваня Куздова Банабакова;*
Национален военен университет „Васил Левски“, гр. Велико
Търново;

Научна специалност „Организация и управление извън сферата на
материалното производство (Сигурност и отбрана)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен **„доктор“** по *научна специалност в УНСС.*

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1498/22.05.2025 г. на Заместник-Ректора по научноизследователската дейност на УНСС и Протокол № 52/23.05.2025 г. от първо заседание на научното жури

Автор на дисертационния труд: *Тодор Христов Гунчев*

Тема на дисертационния труд: *„Организация на органите на*
държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика и по докторска програма Икономика и управление (Отбрана и сигурност) към катедра Национална и регионална сигурност, факултет Икономика на инфраструктурата на УНСС, София, по научна специалност Икономика и управление (Отбрана и сигурност), съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1549/10.07.2020 г. за зачисляване в докторантура.

Обучението е осъществено в самостоятелна форма (срещу заплащане) със срок на обучение 3 години.

Докторантът е отчислен с право на защита на дисертационния труд със Заповед на Ректора на УНСС № 1730/04.07.2023 г. в срок до 30.06.2025 г.

Тодор Христов Гунчев е придобил ОКС Бакалавър по специалност Маркетинг и мениджмънт в УНСС през 2002 г. и ОКС Магистър по

специалност Икономика на отбраната и сигурността през 2010 г., също в УНСС, гр. София. През 2020 г. придобива ОКС Магистър по специалност Индустриален мениджмънт в Минно – геоложкия университет, гр. София.

За периода от 1997 г. до 2024 г. е извършвал активна обществена дейност и е заемал редица позиции като: главен секретар и председател на Студентски съвети на УНСС, председател на комисия и на контролния съвет на Представителството на студентските съвети в България, член на Академичния съвет на УНСС, заместник-председател на изпълнителното бюро и одитор на организацията Европейски демократични студенти и член на управителния съвет и одитор на организацията Федерация на независимите студентски дружества.

Също, за периода от 2017 г. до настоящия момент е заемал следните позиции: председател и член на Общото събрание с право на глас на Обществения съвет на Централната изборителна комисия; член на комитета на Финансовия одитен комитет на Международната организация на акредитация на лаборатории; председател на Финансовия надзорен комитет на Международен акредитационен форум; и председател на Финансовия надзорен комитет на Европейската организация за акредитация.

В професионално отношение, от 1999 г. до настоящия момент, е заемал редица длъжности като: експерт младежки дейности към Столичен общински съвет, наблюдател към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (OSCE), член на Съвета на директорите към „Столична компания за градски транспорт” ЕАД, управител на компания „Кампус” ЕООД, гр. София, Главен специалист международна дейност, европейски програми и проекти към Областна администрация на София област, Директор на Дирекция „Следприватизационен контрол“ към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, главен секретар към Областна администрация София град, Директор „Административно, правно, финансово и стопанско обслужване“ към Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“, водещ оценител на Органи за контрол и верификационни органи към Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ и други.

Владее отлично английски език и добре руски и немски език.

С цел допълнителни квалификации и обучения е завършил следните курсове: за държавен служител ранг 2-ри старши, за водещ оценител в органи за контрол и верификационни органи, за независим оценител на вземания и търговски предприятия, за допуск до класифицирана информация, преминато обучение за работа с класифицирана информация, преминати обучения за държавни служители, преминато обучение от

Институт по публична администрация за ръководни държавни служители, получени сертификати от над 25 национални и международни конференции и обучения, опит в организиране на национални, регионални и международни прояви, опит в управление на проекти с различни финансови инструменти от Европейския съюз, опит в разработване на промени в законови и подзаконови нормативни актове и други.

Тодор Христов Гунчев е изпълнил индивидуалния си докторантски план.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд изследва актуална за България и света научна проблематика, свързана с необходимостта от усъвършенстване на организацията и управлението на органите на държавната и местна власт при кризи от невоенен характер.

Дисертационният труд е разработен в общ обем от 225 страници, от които 207 страници основен текст, и включва увод, три глави, заключение списък с използвана литература и 1 приложение. Използвани са 100 литературни източника на български и английски език. В дисертационния труд са представени 34 фигури и 16 таблици.

На тази основа, представеният дисертационен труд отговаря на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България.

Актуалността и значимостта на темата на дисертационния труд и самата разработка се определят от следните предпоставки и условия: през последните години светът е изправен пред перманентно нарастваща честота и интензивност на кризи от невоенен характер като природни бедствия, технологични аварии, пандемии, социално-икономически проблеми и други; тези явления оказват значително въздействие върху функционирането на националните системи за сигурност, устойчивостта на критичната инфраструктура и качеството на живот на населението; в резултат, обществата се нуждаят от интегрирани управленски модели, които да съчетават приложението на научно-обоснован подход, оперативна ефективност и междуинституционална координация; увеличава се необходимостта от приложение на мултидисциплинарни инструменти за превенция, управление и възстановяване след кризи; управлението на рискове, произтичащи от промени в природната среда и човешката дейност, изисква цялостно разбиране на управлението на ресурсите и на социално-икономическата зависимост от тяхното балансирано използване; България се намира в особено уязвима позиция, поради комбинацията от висока степен на природни рискове и

недостатъчно ефективни механизми за междуведомствена координация и адаптивно планиране; липсата на целенасочени управленски решения и устойчива концептуална рамка по отношение на невоенните кризи води до реактивност, вместо до проактивност и други.

Разгледаните предпоставки и условия, налагат необходимостта от разработване на научно обоснована концепция, която да интегрира природните процеси с механизмите за стратегическо управление, включително, чрез използването на многокритериален подход.

Това определя актуалността, значимостта и необходимостта за науката и практиката в страната на дисертационния труд като изследването е насочено към: преосмисляне и усъвършенстване на подходите към управлението на кризи от невоенен характер, чрез интеграция на научни, технологични и организационни средства в единна система и формулиране на приложими управленски стратегии, които да отчитат съвременните рискове, динамиката на средата и нуждата от устойчиви публични политики.

В увода е обоснована актуалността на темата и са дефинирани точно и ясно изследователския проблем, обектът, предметът, целта и пет научноизследователски задачи.

Дисертационният труд е разработен на основата на **изследователската теза**, че прилагането на мултидисциплинарен подход, основан на икономически и управленски техники, ще усъвършенства и координира цялостната защита при кризи от невоенен характер и ще е конкретна стъпка, която очертава промяната в основната концепция за преодоляване и противодействие на кризи от невоенен характер на територията на Република България.

При разработване на дисертационния труд и за постигане на целта, решаване на научноизследователските задачи и доказване на изследователската теза са използвани научно-изследователски подходи и методи като: индукция, дедукция, анализ и синтез, системен подход, процесен подход, процедурен подход, експертни оценки, методи за събиране на вторична и първична информация – проучване, чрез анкета и метод на наблюдението, статистически методи за анализ, методи за оценка на риска при кризи от невоенен характер, икономически анализ от типа „разходи-ползи“ при планирането на мерки за защита при бедствия и други.

Анализите се основават на богат емпиричен материал, актуални данни на Националния статистически институт и други.

Теоретична и методологическа основа на дисертационното изследване са трудовете на чуждестранни и български учени в областта на управлението на кризи.

В увода на дисертационния труд са очертани и ограничителните условия, при които той е разработен, като: изследването е ограничено в периода след 2000 г.; фокусът основно е насочен към икономическите и управленски насоки за защита от кризи от невоенен характер в България; изследвани са единствено кризи от невоенен характер, които са настъпили или могат да настъпят вследствие на намеса или отсъствие на такава от страна на човека, обществото или държавата, в т.ч. управленски и икономически аспекти - основно кризи от опасни горски пожари и наводнения; и са използвани неklasифицирани източници на информация.

В увода са посочени и потребителите – заинтересовани институции, чиято дейност пряко е свързана с решаване на проблемите, свързани с кризите от невоенен характер като Министерски съвет, Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката и Българската академия на науките, Министерство на околната среда и водите, Министерство на икономиката и индустрията, общините и местната администрация и други.

Дисертационният труд показва, че неговия автор владее много добре терминологията по разглежданата проблематика.

Научното изследване в дисертационния труд систематизира съществуващото знание и предлага научно-приложни насоки и модел за адекватен отговор на комплексните съвременни предизвикателства, свързани с ефективната организация и управление на кризи от невоенен характер.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд е разработен последователно и логично.

В първа глава, на основата на критичен и сравнителен анализ, са изведени основните научно-методологични постановки, свързани със същността и класификацията на кризите от невоенен характер. Направен е сравнителен анализ на реакциите при възникнали кризи от невоенен характер в страни от целия свят. Разгледани са правната основа и законовата и нормативната рамка, свързана с кризите от невоенен характер, представена е теоретичната основа на реакцията и координацията на защитата при кризи като задълбочено е анализирана ролята на органите на местната власт, в частност кметовете, като ключови звена при осъществяване на дейностите по превенция и реагиране. На фигура 1.1., страница 40, авторът е представил структурата на единната

спасителна система, като е адаптирал фигурата по данни на Министерството на вътрешните работи за 2023 г. Авторът задълбочено е представил същността (с нейните технически и организационни елементи) и ролята на системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението, която има за цел идентифицирането на рисковите фактори, предаването на съответстващия на опасността сигнал и реализацията на същинската дейност по оповестяване на населението. В края на първа глава са изведени и целите и функциите на системата за ранно оповестяване при кризи от невоенен характер и извършваните практически тестове за нейното функциониране.

В резултат на изследванията в първа глава са изведени задълбочени изводи.

Във втора глава на дисертационния труд авторът е представил разработения от него теоретичен модел за координация между органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер.

Представеният модел включва: адекватния начин на реакция и координация при случаи на опасни горски пожари; начина на реакция и координация при предотвратяване и възникване на наводнения; предлагане на подходящите системи за превенция и оповестяване при кризи от невоенен характер на основата на сравнителен анализ на добрите практики в различни страни по света – Япония, САЩ, страните, членки на Европейския съюз, както и ролята на страните, членки на НАТО при решаване на кризи от невоенен характер; и идентифициране на междинните звена за реакция при кризите от невоенен характер.

Предложеният синтезиран координационен модел е разработен въз основа на анализа от първа глава като за всеки вид криза от невоенен характер – пожар или наводнение, са представени добрите практики в различни страни, основани на приложението на различни методи и подходи, инструментите за подобряване на защитата, като са синхронизирани с фазите на защитата, разгледани в първа глава, правната рамка на България и политиките, по които страната ни е ангажирана, и е направена оценка на възможностите за приложение при защита. Анализите за изследваните кризи от невоенен характер в България обхващат период от 5 години – от 2019 до 2023 г. за горските пожари, и период от 19 г. от 2006 до 2025 г. за наводненията.

Във втора глава авторът е извел основните проблеми при справяне с изследваните кризи от невоенен характер.

Предложения от автора теоретичен модел е насочен към координация между държавните и местни органи при кризи от невоенен характер, с основен акцент върху пожари и наводнения като специфични

примери. Анализирани са реални случаи и приложени международни практики, в т.ч. системи като Европейската информационна система за горски пожари (EFFIS) и Европейският информационен център за горите (EFDAC). Представени са оперативни и комуникационни звена, индикатори за риск, както и изисквания за информационно осигуряване в рамките на единната спасителна система. Разгледани са методи за синхронизиране и прилагане на оповестителни и координационни действия между заинтересованите институции.

В резултат на изследванията във втора глава са изведени задълбочени изводи.

Трета глава представя разработената от автора методика за усъвършенстване на координацията и защитата при кризи от невоенен характер. В систематизиран вид, авторът е представил методиката на фигура 3.0., страница 137.

Методиката е разработена под формата на алгоритъм и включва следните пет етапа: проектиране на дизайн на системата; избор на модел на управление; изграждане на структура; проектиране на процедури и комуникация; и анализ на съответствието.

Представен е функционален анализ на текущото състояние на координационната система и са изведени предложения за нейното подобрене. Направена е и оценка на приложимостта на методиката, в т.ч. чрез икономическия анализ „разходи-ползи“, и са открити възможностите за адаптация спрямо реалните условия на оперативната среда в страната.

В трета глава, авторът е предложил и приложение на процедурен подход за управление на кризи, който включва: планиране и подготовка; приложимост на процеса - процесът на управление на кризи не следва да се ограничава до действията на определения и вземащ решения за управление на кризата, а следва да е приложим и за всички лица, участващи в екипа, на всички нива на отговорност; времева рамка; проактивност - всеки орган за реакция при кризи следва да действа проактивно и да включи в постоянните си планове инициатива за действие; и вътрешна структура за управление на кризи.

В предложената методика авторът е извел ключови индикатори, и е предложил конкретни процедури и механизми за взаимодействие между държавната и местна власт.

В края на дисертационния труд, авторът е представил резултатите от проведено от него емпирично изследване, чрез анкета сред експерти и практики, с цел да се провери валидността на предложената методика за

координация на държавните и местни органи при кризи от невоенен характер.

Анкетата е проведена със следните цели: да се направи оценка на текущото състояние на координацията и взаимодействието между различните институции при управление на кризи от невоенен характер; и да се потвърди приложимостта и съответствието на предложената методика за координация в условия на кризи с реалните потребности и очаквания на практикуващите специалисти.

Проучването, чрез анкета обхваща целеви групи, които имат пряко отношение към процесите на координация в условията на невоенни кризи, като: представители на местната администрация (кметове, заместник-кметове, служители в отделите за сигурност и управление при кризи); представители на държавни институции (областни администрации, регионални звена на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението при бедствия” - МВР и други държавни органи с функции в управлението на кризи); експерти и специалисти в сферата на сигурността, защитата на населението и управлението на бедствия.

Общият брой на участниците в изследването е 112 респодента, които са попълнили анкетата онлайн като изследването е проведено в периода от януари до март 2025 г. Участниците са подбрани така, че да отразяват разнообразието от административни нива и практически опит в управлението на извънредни ситуации. Направено е и допълнително проучване на представители на академичните среди, като резултатите от тяхното проучване също верифицират резултатите от първата анкета.

В края на представянето на резултатите от емпиричното проучване са изведени изводи – страница 209, които показват, че проведеното изследване потвърждава необходимостта от въвеждането на стандартизирана методика за координация между държавните и местните органи при управление на кризи. Данните от анкетата подкрепят предложенията за по-нататъшното развитие на Единната спасителна система и за повишаване капацитета на местните власти с оглед на тяхната по-активна и ефективна роля в кризисни ситуации. Подчертано е значението на ясното структуриране на оперативните дейности и повишаването на взаимодействието между институциите. Предложената методика е в съответствие с актуалните потребности и нагласи на заинтересованите страни, което обуславя нейното практическо приложение в сферата на координацията при кризи от невоенен характер.

В заключението на дисертационния труд, авторът обобщава постигнатите научни и научноприложни резултати от научното изследване, обосновава е доказването на изследователската теза,

изпълнението на целта и решаването на научноизследователските задачи и е очертал перспективи за бъдещи изследвания и възможности за надграждане на предложената концепция в по-широк стратегически аспект.

Съдържанието на дисертационния труд напълно отговаря на неговата тема. Получените резултати показват, че поставените цел и научноизследователски задачи са цялостно постигнати.

Първа глава решава първа и втора научноизследователски задачи, чрез втора глава е решена трета научноизследователска задача, а трета глава решава четвърта и пета задачи.

Изследователската теза е доказана на основата на задълбочени емпирични проучвания и анализи, основани на сериозен статистически инструментариум.

Предложеният дисертационен труд е разработен последователно и логично. Отделните глави са добре балансирани като обем. Авторът е използвал богат инструментариум от методи за проучване и анализ и голяма база от емпирични данни. Направени са задълбочени проучвания и интерпретиране на резултатите и са дадени иновативни научно-приложни предложения за усъвършенстване на организацията и управлението на кризи от невоенен характер, чрез по-добра координация между органите от държавната и местната власти.

Дисертационният труд съдържа значими научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Трудът показва, че неговият автор притежава задълбочени теоретични знания по научната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания. Авторът предлага значими научно-приложни решения на важен практически проблем, свързан със сигурността и икономиката в страната и в социален аспект.

Считам, че представеният дисертационен труд напълно отговаря на изискването на чл. 27, ал. 1 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България.

Обемът на дисертационния труд е оптимален, от гледна точка на цялостност и завършеност на научното изследване и от гледна точка на изискванията за дисертационен труд за придобиване на ОНС Доктор.

Разработеният дисертационен труд е лично дело на автора, тъй като изследванията в сферата на разглежданата проблематика не са обект на масови научни разработки.

Не е констатирано плагиатство в дисертационния труд и нямам съмнения за такова.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представеният дисертационен труд е с ясно изразени **научни и научно-приложни приноси**. Приемам формулираните от автора на дисертационния труд научни и научноприложни приноси.

Като най-значими се открояват следните **научни приноси**.

- Дообогатени и доразвити са теоретичните постановки на основата на сравнителен и критичен анализ на водещите автори в областта на управлението на кризи и е приложен структуриран системен подход към процеса на ранно координиране и оповестяване при кризи от невоенен характер, като се обосновава ролята на координацията като самостоятелна система, което дава възможност за анализ на връзките между отделните компоненти и за определяне на тяхното значение за цялостната ефективност на системата.
- Анализирани са правната рамка, регулираща действията при кризи от невоенен характер, с оценка на нейното въздействие върху ефективността на системата и са направени конкретни предложения за усъвършенстване на законодателната база с цел по-ефективно функциониране на координационните механизми.
- Предложен е теоретичен модел на координация между органите на държавната и местна власт при кризи от невоенен характер, алгоритъм, който включва конкретни етапи за модернизация на системата за координация между администрациите и методика за проследяване и оценка на ефективността от внедрените иновативни решения.

Като най-значими се открояват следните **научно-приложни приноси**:

- Предложени са конкретни мерки за подобрения, насочени към модернизация на системата, чрез внедряване на нови технически решения и управленски подходи, на основата на анализ на съществуващите организационни структури за координация между държавната и общинската власт при кризи от невоенен характер, в сравнение с международните практики.
- Изведени са добри международни практики за координация при кризи от невоенен характер и са открити възможностите за тяхното адаптиране към условията в България, включително в направления като обучение, реакция и информационна осигуреност.
- Разработена е и апробирана методика за многокритериален анализ, която обединява икономически, управленски и пространствени подходи и включва оценка на разходи и ползи, социално и

екологично въздействие и прилагане на географски информационни системи и технологии за планиране и прогнозиране, които в своята съвкупност се явяват основа за извеждане на количествени и качествени индикатори за ефективни управленски решения.

- Проведено е емпирично проучване, чрез анкета, сред представители на местната и държавната администрация и експерти в областта на сигурността с цел осигуряване на първични данни за възприятията, относно нивото на координация, готовността за съвместни действия и нуждата от създаване на постоянни оперативни структури като получените резултатите се явяват емпирична основа за верификация и усъвършенстване на предложената методика.
- Очертани са перспективи за развитието на системата за координация, включително интеграция на съвременни технологични решения с нови организационни модели и адаптиране към специфичните условия на регионално и национално ниво.

Така формулираните приноси приемат като значими за науката и практиката.

Научните и научноприложните приноси в дисертационния труд могат да се отнесат към следните групи: доразвиване и дообогатяване на актуален научен проблем, свързан с усъвършенстване на организацията и управлението на органите на държавната и местна власт при кризи от невоенен характер основно в насока подобряване на тяхната координация, приоритетно на ниво планиране и превенция, а не само при реално действие; доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни проблеми, теории и методически подходи; приноси за внедряване – методики, модели и алгоритми.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертационния труд авторът е представил 3 самостоятелни научни публикации, които представляват научни доклади, публикувани в сборници с научни трудове от научни конференции в чужбина – Италия, Германия и САЩ.

От представените публикации Тодор Христов Гунчев формира 30 точки, които отговарят на изискуемите точки, съобразно минималните национални изисквания - минимален брой изискуеми 30 точки.

С представените научни публикации Тодор Христов Гунчев отговаря на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС Доктор в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, съгласно чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Р България.

Дисертационният труд на тема „Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“, представлява напълно завършен научен труд и съдържа задълбочени изследвания на поставените проблеми.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен в обем от 50 страници. Представеният автореферат отразява коректно съдържанието на дисертационния труд на тема „Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“, и включва задължителните научни и научно-приложни приноси и списък с научните публикации по темата.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията за такъв вид научен труд.

Като бележки мога да посоча: някои технически неточности – например дублиране на номерацията на някои отделни параграфи – на страница 145, точка 3.1.3. е Изграждане на структура на системата, а на страница 147 също има точка 3.1.3. Създаване и оценка на процедури и комуникации за координация; и липсата на изводи в края на трета глава – вместо изводи, авторът е представил научните и научно-приложни приноси на дисертационния труд. Посочените бележки по никакъв начин не намалява научната и научно-приложна значимост на дисертационния труд.

Като препоръка и пожелание към автора на дисертационния труд е продължаване на научноизследователската работа, за която очевидно има потенциал и публикуване на монография върху настоящия дисертационен труд, за да може по-широка аудитория да се запознае с резултатите от неговите изследвания и предложения, а също и органите, които отговарят пряко за управлението на кризи от невоенен характер.

Въпрос към автора на дисертационния труд:

1. Каква е ролята на комуникацията към населението, включително и чрез медиите и на кого е отговорност, за превенцията като част от управлението на риска и най-важния етап и факторна променлива за защита при природни бедствия – както е посочил автора на страница 172?

8. Заключение

Дисертационният труд и авторефератът към него на Тодор Христов Гунчев отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на

академичния състав на Р България, Правилника за неговото прилагане, минималните национални изисквания за придобиване на ОНС Доктор по професионално направление 3.8. Икономика и изискванията на УНСС, гр. София.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на Тодор Христов Гунчев на тема „Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“, и предлагам на уважаемите членове на научното жури, на Тодор Христов Гунчев да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика и научна специалност „Икономика и управление (Отбрана и сигурност)“.

Член на научното жури: .....
(проф. д.н. Ваня Банабакова)

03. 06. 2025 г.
Гр. Велико Търново

О P I N I O N

By: *Prof. D.S. Vanya Kuzdova Banabakova;*

*“Vasil Levski” National Military University;
Scientific specialty "Organization and Management Outside the Sphere of
Material Production (Security and Defense)"*

Regarding: dissertation work for awarding the educational and scientific degree "**doctor**" in a scientific specialty Economics and Management (Defense and Security) at the UNWE.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 1498/22.05.2025 of the Rector of the UNWE and Protocol No. 52/23.05.2025 of the first meeting of the scientific jury

Author of the dissertation: *Todor Hristov Ganchev*

Topic of the dissertation: *"Organization of Organs of State and
Local Authorities in Non-military Crisis"*

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.8. Economics and in the doctoral program Economics and Management (Defense and Security) at the Department of National and Regional Security, Faculty of Infrastructure Economics of the UNWE, Sofia, in the scientific specialty Economics and Management (Defense and Security), according to the Order of the Rector of the UNWE No. 1549/10.07.2020 for enrollment in doctoral studies.

The training was carried out in an independent form (for a fee) with a study period of 3 years.

The doctoral student was enrolled with the right to defend the dissertation work by Order of the Rector of the UNWE No. 1730/04.07.2023 until 30.06.2025.

Todor Hristov Gunchev obtained a Bachelor's degree in Marketing and Management at the University of National and World Economy in 2002 and a Master's degree in Defense and Security Economics in 2010, also at the University of National and World Economy, Sofia. In 2020, he obtained a Master's degree in Industrial Management at the University of Mining and Geology, Sofia.

For the period from 1997 to 2024, he has been actively involved in public life and has held a number of positions such as: Secretary General and Chairman of the Student Councils of the University of National and World Economy, Chairman of a Commission and of the Control Board of the Representation of Student Councils in Bulgaria, Member of the Academic Council of the University of National and World Economy, Deputy Chairman of the Executive Bureau and Auditor of the European Democratic Students Organization and Member of the Management Board and Auditor of the Federation of Independent Student Societies.

Also, for the period from 2017 up to now he has held the following positions: Chairman and member of the General Assembly with voting rights of the Public Council of the Central Election Commission; member of the Financial Audit Committee of the International Organization for Laboratory Accreditation; Chairman of the Financial Supervisory Committee of the International Accreditation Forum; and Chairman of the Financial Supervisory Committee of the European Organization for Accreditation.

In professional terms, from 1999 to the present, he has held a number of positions such as: youth activities expert at the Sofia Municipal Council, observer at the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), member of the Board of Directors at the Sofia City Transport Company, manager of the company "Campus", Sofia, Chief Specialist for International Activities, European Programs and Projects at the Regional Administration of Sofia Region, Director of the Post-Privatization Control Directorate at the Agency for Privatization and Post-Privatization Control, Chief Secretary at the Regional Administration of Sofia City, Director of Administrative, Legal, Financial and Business Services at the Executive Agency "Bulgarian Accreditation Service", Leading Evaluator of Control and Verification Bodies at the Executive Agency "Bulgarian Accreditation Service" and others.

He knows English excellent and Russian and German on good level.

For the purpose of additional qualifications and training, he has completed the following courses: for civil servant rank 2nd senior, for leading evaluator in control and verification bodies, for independent evaluator of receivables and commercial enterprises, for access to classified information, completed training for working with classified information, completed training

for civil servants, completed training from the Institute of Public Administration for senior civil servants, received certificates from over 25 national and international conferences and trainings, experience in organizing national, regional and international events, experience in managing projects with various financial instruments from the European Union, experience in developing changes in laws and regulations, and others.

Todor Hristov Gunchev has completed his individual doctoral plan.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The presented dissertation work explores a scientific issue relevant to Bulgaria and the world, related to the need to improve the organization and management of state and local government bodies in non-military crises.

The dissertation work is developed in a total volume of 225 pages, of which 207 pages are the main text, and includes an introduction, three chapters, a conclusion, a list of used literature and 1 appendix. 100 literary sources in Bulgarian and English were used. The dissertation work contains 34 figures and 16 tables.

On this basis, the presented dissertation work complies with Art. 27, para. 2 of the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

The **relevance and significance** of the topic of the dissertation and the development itself are determined by the following prerequisites and conditions: in recent years, the world has been faced with a permanently increasing frequency and intensity of crises of a non-military nature such as natural disasters, technological accidents, pandemics, socio-economic problems and others; these phenomena have a significant impact on the functioning of national security systems, the resilience of critical infrastructure and the quality of life of the population; as a result, societies need integrated management models that combine the application of a scientifically based approach, operational efficiency and inter-institutional coordination; the need for the application of multidisciplinary tools for prevention, management and recovery after crises is increasing; the management of risks arising from changes in the natural environment and human activity requires a comprehensive understanding of resource management and the socio-economic dependence on their balanced use; Bulgaria is in a particularly vulnerable position due to the combination of a high degree of natural risks and insufficiently effective mechanisms for inter-agency coordination and adaptive planning; the lack of targeted management solutions and a sustainable conceptual framework regarding non-military crises leads to reactivity instead of proactivity, and others.

The considered prerequisites and conditions impose the need to develop a scientifically based concept that would integrate natural processes with strategic management mechanisms, including through the use of a multi-criteria approach.

This determines the relevance, significance and necessity for science and practice in the country of the dissertation work, as the research is aimed at: rethinking and improving approaches to the management of non-military crises, through the integration of scientific, technological and organizational means into a single system and the formulation of applicable management strategies that take into account modern risks, environmental dynamics and the need for sustainable public policies.

The introduction justifies the relevance of the topic and defines precisely and clearly the research problem, object, subject, goal and five research tasks.

The dissertation is developed on the basis of the **research thesis** that the application of a multidisciplinary approach, based on economic and management techniques, will improve and coordinate the overall protection in non-military crises and will be a concrete step that outlines the change in the basic concept for overcoming and countering non-military crises on the territory of the Republic of Bulgaria.

In developing the dissertation and to achieve the goal, solve the research tasks and prove the research thesis, scientific research approaches and methods were used such as: induction, deduction, analysis and synthesis, systematic approach, process approach, procedural approach, expert assessments, methods for collecting secondary and primary information - research, through a survey and observation method, statistical methods of analysis, methods for assessing risk in non-military crises, economic analysis of the "cost-benefit" type in planning disaster protection measures and others.

The analyses are based on rich empirical material, current data from the National Statistical Institute and others.

The theoretical and methodological basis of the dissertation research are the works of foreign and Bulgarian scientists in the field of crisis management.

The introduction to the dissertation work also outlines the restrictive conditions under which it was developed, such as: the research is limited to the period after 2000; the focus is mainly on economic and managerial guidelines for protection from non-military crises in Bulgaria; only non-military crises that have occurred or may occur as a result of intervention or absence of such by man, society or the state have been studied, including managerial and economic aspects - mainly crises from dangerous forest fires and floods; and unclassified sources of information have been used.

In The introduction also lists the users – interested institutions whose

activities are directly related to solving problems related to non-military crises, such as the Council of Ministers, the Ministry of Defense, the Ministry of Interior, the Ministry of Education and Science and the Bulgarian Academy of Sciences, the Ministry of Environment and Water, the Ministry of Economy and Industry, municipalities and local administration, and others.

The dissertation shows that its author has a very good command of the terminology on the issue under consideration.

The scientific research in the dissertation systematizes existing knowledge and offers scientific and applied guidelines and a model for an adequate response to the complex contemporary challenges related to the effective organization and management of non-military crises.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation work is developed consistently and logically.

In the first chapter, based on a critical and comparative analysis, the main scientific and methodological statements related to the essence and classification of non-military crises are derived. A comparative analysis of the reactions to non-military crises in countries around the world is made. The legal basis and the legal and regulatory framework related to non-military crises are examined, the theoretical basis of the response and coordination of protection in crises is presented, and the role of local government bodies, in particular mayors, as key units in the implementation of prevention and response activities is analyzed in depth. In Figure 1.1., page 40, the author has presented the structure of the unified rescue system, adapting the figure according to data from the Ministry of Internal Affairs for 2023. The author has thoroughly presented the essence (with its technical and organizational elements) and the role of the early warning and notification system for the population, which aims to identify risk factors, transmit the signal corresponding to the danger and implement the actual activity of notifying the population. At the end of the first chapter, the goals and functions of the early warning system for non-military crises and the practical tests carried out for its functioning are outlined.

As a result of the research in the first chapter, in-depth conclusions have been drawn.

In the second chapter of the dissertation, the author has presented the theoretical model for coordination between state and local authorities in non-military crises that he developed.

The presented model includes: the adequate way of response and coordination in cases of dangerous forest fires; the way of response and coordination in the prevention and occurrence of floods; proposing appropriate systems for prevention and notification of non-military crises based on a

comparative analysis of good practices in different countries around the world - Japan, the USA, the European Union member states, as well as the role of NATO member states in resolving non-military crises; and identifying intermediate response units for non-military crises.

The proposed synthesized coordination model was developed based on the analysis in the first chapter, as for each type of non-military crisis - fire or flood, good practices in different countries are presented, based on the application of different methods and approaches, the tools for improving protection, synchronized with the phases of protection discussed in the first chapter, the legal framework of Bulgaria and the policies to which our country is committed, and an assessment of the possibilities for application in protection is made. The analyses of the studied non-military crises in Bulgaria cover a period of 5 years - from 2019 to 2023 for forest fires, and a period of 19 years. from 2006 to 2025 for floods.

In the second chapter, the author has derived the main problems in dealing with the studied crises of a non-military nature.

The theoretical model proposed by the author is aimed at coordination between state and local authorities in crises of a non-military nature, with a main emphasis on fires and floods as specific examples. Real cases are analyzed and international practices are applied, including systems such as the European Forest Fire Information System (EFFIS) and the European Forest Information Center (EFDAC). Operational and communication units, risk indicators, as well as requirements for information provision within the framework of the unified rescue system are presented. Methods for synchronizing and implementing notification and coordination actions between interested institutions are considered.

As a result of the research in the second chapter, in-depth conclusions are drawn.

The third chapter presents the methodology developed by the author for improving coordination and protection in crises of a non-military nature. In a systematized form, the author has presented the methodology in Figure 3.0., page 137.

The methodology has been developed in the form of an algorithm and includes the following five stages: system design; selection of a management model; structure construction; design of procedures and communication; and compliance analysis.

A functional analysis of the current state of the coordination system is presented and proposals for its improvement are made. An assessment of the applicability of the methodology is also made, including through the economic cost-benefit analysis, and the possibilities for adaptation to the real conditions

of the operational environment in the country are highlighted.

In the third chapter, the author has also proposed the application of a procedural approach to crisis management, which includes: planning and preparation; applicability of the process - the crisis management process should not be limited to the actions of the designated and decision-maker for crisis management, but should be applicable to all individuals participating in the team, at all levels of responsibility; time frame; proactivity - each crisis response body should act proactively and include an action initiative in its permanent plans; and an internal crisis management structure.

In the proposed methodology, the author has derived key indicators, and proposed specific procedures and mechanisms for interaction between state and local authorities.

At the end of the dissertation, the author has presented the results of an empirical study conducted by him, through a survey among experts and practitioners, in order to verify the validity of the proposed methodology for coordination of state and local authorities in non-military crises.

The survey was conducted with the following objectives: to assess the current state of coordination and interaction between different institutions in managing non-military crises; and to confirm the applicability and compliance of the proposed methodology for coordination in crisis conditions with the real needs and expectations of practicing specialists.

The survey, through a survey, covers target groups that are directly related to the coordination processes in non-military crises, such as: representatives of the local administration (mayors, deputy mayors, employees in the security and crisis management departments); representatives of state institutions (regional administrations, regional units of the General Directorate "Fire Safety and Protection of the Population in Disasters" - Ministry of Internal Affairs and other state bodies with functions in crisis management); experts and specialists in the field of security, population protection and disaster management.

The total number of participants in the survey is 112 respondents who completed the survey online, and the survey was conducted in the period from January to March 2025. The participants were selected to reflect the diversity of administrative levels and practical experience in emergency management. An additional survey of representatives of academic circles was also conducted, and the results of their survey also verify the results of the first survey.

At the end of the presentation of the results of the empirical study, conclusions are drawn – page 209, which show that the conducted study confirms the need to introduce a standardized methodology for coordination between state and local authorities in crisis management. The survey data

support the proposals for the further development of the Unified Rescue System and for increasing the capacity of local authorities in view of their more active and effective role in crisis situations. The importance of a clear structuring of operational activities and increasing interaction between institutions is emphasized. The proposed methodology is in accordance with the current needs and attitudes of stakeholders, which determines its practical application in the field of coordination in non-military crises.

In the conclusion of the dissertation, the author summarizes the achieved scientific and applied scientific results of the scientific study, substantiates the proof of the research thesis, the implementation of the goal and the solution of the research tasks and outlines prospects for future research and opportunities for upgrading the proposed concept in a broader strategic aspect.

The content of the dissertation fully corresponds to its topic. The results obtained show that the set goals and research tasks have been fully achieved.

The first chapter solves the first and second research tasks, the second chapter solves the third research task, and the third chapter solves the fourth and fifth tasks.

The research thesis is proven on the basis of in-depth empirical studies and analyses based on serious statistical tools.

The proposed dissertation is developed consistently and logically. The individual chapters are well balanced in volume. The author has used a rich set of research and analysis methods and a large base of empirical data. In-depth studies and interpretation of the results have been carried out and innovative scientific and applied proposals have been given for improving the organization and management of non-military crises through better coordination between state and local authorities.

The dissertation contains significant scientific and applied scientific results, which represent an original contribution to science. The work shows that its author possesses in-depth theoretical knowledge in the scientific specialty and abilities for independent scientific research. The author offers significant scientific and applied solutions to an important practical problem related to security and the economy in the country and in a social aspect.

I believe that the presented dissertation fully meets the requirements of Art. 27, para. 1 of the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

The volume of the dissertation is optimal len, from the point of view of the integrity and completeness of the scientific research and from the point of view of the requirements for a dissertation for acquiring the ONS Doctor.

The developed dissertation is the personal work of the author, since research in the field of the considered issues is not the subject of mass scientific

developments.

No plagiarism has been found in the dissertation and I have no doubts about it.

4. Assessment of scientific and applied scientific contributions

The presented dissertation work has clearly expressed scientific and applied scientific contributions. I accept the scientific and applied scientific contributions formulated by the author of the dissertation work.

The following **scientific contributions** stand out as the most significant.

- The theoretical statements have been further enriched and further developed based on a comparative and critical analysis of the leading authors in the field of crisis management, and a structured systematic approach has been applied to the process of early coordination and notification in non-military crises, justifying the role of coordination as an independent system, which allows for the analysis of the relationships between the individual components and for determining their importance for the overall effectiveness of the system.
- The legal framework regulating actions in non-military crises has been analyzed, with an assessment of its impact on the effectiveness of the system, and specific proposals have been made for improving the legislative base with the aim of more effective functioning of the coordination mechanisms.
- A theoretical model of coordination between state and local government bodies in non-military crises is proposed, an algorithm that includes specific stages for modernization of the coordination system between administrations and a methodology for tracking and evaluating the effectiveness of the implemented innovative solutions.

The following **scientific and applied contributions** stand out as the most significant:

- Specific measures for improvements aimed at modernization of the system are proposed, through the implementation of new technical solutions and management approaches, based on an analysis of the existing organizational structures for coordination between state and municipal authorities in non-military crises, in comparison with international practices.
- Good international practices for coordination in non-military crises are derived and the possibilities for their adaptation to the conditions in Bulgaria are highlighted, including in areas such as training, response and information security.

- A multi-criteria analysis methodology has been developed and tested, which combines economic, management and spatial approaches and includes cost-benefit assessment, social and environmental impact and application of geographic information systems and technologies for planning and forecasting, which in their entirety are the basis for deriving quantitative and qualitative indicators for effective management decisions.
- An empirical study has been conducted, through a survey, among representatives of the local and state administration and experts in the field of security in order to provide primary data on perceptions regarding the level of coordination, readiness for joint actions and the need to create permanent operational structures, as the results obtained are an empirical basis for verification and improvement of the proposed methodology.
- Prospects for the development of the coordination system have been outlined, including integration of modern technological solutions with new organizational models and adaptation to the specific conditions at the regional and national levels.

I consider the contributions formulated in this way to be significant for science and practice.

The scientific and applied scientific contributions in the dissertation can be attributed to the following groups: further development and enrichment of a current scientific problem related to improving the organization and management of state and local government bodies in non-military crises, mainly in the direction of improving their coordination, primarily at the level of planning and prevention, and not only in real action; proving with new means significant new aspects of already existing scientific problems, theories and methodological approaches; contributions to implementation - methodologies, models and algorithms.

5. Evaluation of the publications on the dissertation

On the topic of the dissertation work, the author has presented 3 independent scientific publications, which are scientific reports published in collections of scientific papers from scientific conferences abroad - Italy, Germany and the USA.

From the presented publications, Todor Hristov Gunchev forms 30 points, which meet the required points, in accordance with the minimum national requirements - the minimum number of required 30 points.

With the presented scientific publications, Todor Hristov Gunchev meets the minimum national requirements for acquiring the Doctor' Degree in the

field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.8. Economics, according to Art. 2b, para. 2 and para. 3 of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

The dissertation work on the topic "Organization of Organs of State and Local Authorities in Non-military Crisis" is a fully completed scientific work and contains in-depth research on the problems posed.

6. Evaluation of the abstract

The abstract is developed in a volume of 50 pages. The presented abstract correctly reflects the content of the dissertation work on the topic "Organization of Organs of State and Local Authorities in Non-military Crisis", and includes the mandatory scientific and scientific-applied contributions and a list of scientific publications on the topic.

7. Critical notes, recommendations and questions

The dissertation fully meets the requirements for this type of scientific work.

As notes, I can point out: some technical inaccuracies – for example, duplication of the numbering of some individual paragraphs – on page 145, point 3.1.3. is Building a system structure, and on page 147 there is also point 3.1.3. Creating and evaluating procedures and communications for coordination; and the lack of conclusions at the end of the third chapter – instead of conclusions, the author has presented the scientific and scientific-applied contributions of the dissertation. The above notes in no way reduce the scientific and scientific-applied significance of the dissertation.

As a recommendation and wish to the author of the dissertation, it is to continue the research work, for which there is obviously potential, and to publish a monograph on the current dissertation, so that a wider audience can become familiar with the results of his research and proposals, as well as the bodies directly responsible for the management of non-military crises.

Question to the author of the dissertation:

1. What is the role of communication to the population, including through the media and whose responsibility is it, for prevention as part of risk management and the most important stage and factor variable for protection in natural disasters - as the author indicated on page 172?

8. Conclusion

The dissertation and the abstract to it by Todor Hristov Gunchev fully meet the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of

the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation, the minimum national requirements for acquiring the Doctor' Degree in professional field 3.8. Economics and the requirements of the UNWE, Sofia.

I give a positive assessment of the dissertation work of Todor Hristov Gunchev on the topic "Organization of Organs of State and Local Authorities in Non-military Crisis", and I propose to the esteemed members of the scientific jury that Todor Hristov Gunchev be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.8. Economics and scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)".

Member of the scientific jury: .....
(Prof. D.S. Vanya Banabakova)

03. 06. 2025
Veliko Tarnovo